

Ele?tirel Dü?ünme Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ele?tirel Dü?ünme Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20876>

  zet

Elektirel Düşünme Tutum     i, Serap Yılmaz   zel  i tarafından 2012 yılında doktora tezi kapsamında geliştirilmiş   zg  n bir ölçektir. Ölçek, bireylerin elektirel düşünmeye yönelik eğilimlerini, tutumlarını ve bilişsel yeteneklerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Özellikle   retmen adaylarının bir konuya yaklaşım, bilgi toplama istekliliği, kanıta dayalı karar verme ve   z-düzenleme gibi kritik düşünme bileşenlerindeki durumlarını ölçmek üzere tasarlanmıştır. Ölçek, 5 alt boyut ve toplam 19 maddeden oluşmaktadır.

  l    in geliştirme süreci, açıklayıcı faktör analizi (AFA) kullanılarak gerçekleştirilmiş olup, geçerlik ve güvenirlik analizleri sonucunda   l    in psikometrik açıdan yeterli olduğu belirlenmiştir. Bu araç, eğitim bilimleri ve psikoloji alanlarında elektirel düşünme tutum düzeylerini belirlemek isteyen araştırmacılar için önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Elektirel Düşünme, Elektirel Tutum,   l  ek Geliştirme, Sınıf   retmeni Adayları, Likert   l    i, Psikometri, Faktör Analizi.

Yazarlar

Serap Yılmaz   ZEL    

Amaç

Elektirel Düşünme Tutum   l    i (EDT  ), özellikle sınıf   retmeni adaylarının elektirel düşünme eylemlerine karşı sergiledikleri eğilim ve tutumları belirlemek amacıyla geliştirilmiştir.   l    in temel amacı, bireylerin bilgiye açıklık, kanıt arama, çıkarım yapma ve   z-düzenleme gibi elektirel düşünmenin temel bileşenlerine ne ölçüde yatkın olduklarını nicel olarak saptamaktır.

Bu   l  ek, eğitim programlarının elektirel düşünme becerilerini geliştirme üzerindeki etkilerini değerlendirmede veya bireylerin bu konudaki mevcut yeterliliklerini tespit etmede kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Yazar, bu ölçek aracılığıyla elektirel düşünme tutumuna etki eden faktörleri derinlemesine incelemeyi hedeflemiştir.

Yapı (Construct)

Ölçek, literatürdeki elektirel düşünme tanımlarına uygun olarak bireyin bilişsel ve duyuşsal eğilimlerini ölçen bir tutum yapısını hedeflemektedir. Elektirel düşünme tutumu, sadece bilişsel yetenekleri değil, aynı zamanda kişinin karmaşık sorunları   z  meye, kanıt aramaya ve kendi düşüncelerini sorgulamaya yönelik içsel motivasyonunu da kapsar.

    ek, elektirel düşünme tutumunu beş farklı alt boyut üzerinden ele almaktadır. Bu alt boyutlar, bir bireyin elektirel düşünme sürecinde sergilediği davran sal eğilimleri temsil etmektedir: Bilgi toplamaya isteklilik, neden aramaya açıklık, çıkarımda bulunabilme, kanıta dayalı karar verme ve öz-düzenleme. Bu çok boyutlu yapı, elektirel düşünme eğiliminin kapsamlı bir değerlendirmesine olanak tanır.

Geçerlik

Elektirel Düşünme Tutum     i'nin yapı geçerliği, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak incelenmiştir. Örneklemenin faktör analizi için uygunluğunu değerlendirmek amacıyla yapılan testler olumlu sonuç vermiştir.

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Değeri: .769 olarak bulunmuştur. Bu değer, örneklem b y kl  n n faktör analizi için kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir.

Barlett's Küresellik Testi: Test sonucu (1000,167) .001 düzeyinde anlamlıdır ($p < .001$). Bu sonuç, değişkenler arasındaki korelasyon matrisinin birim matris olmad  n  ve dolayısıyla faktör analizinin uygulanabilir olduğunu teyit etmektedir.

Elde edilen bu istatistiksel veriler, çalışılan örneklemenin faktör analizi yapmak için yeterli büyüklükte ve uygun dağılımda olduğunu doğrulamaktadır, bu da     in yapısal geçerliğinin desteklendiğini göstermektedir.

Güvenirlik

    in güvenirliği, i  tutarlık katsayısı olan Cronbach-Alpha değeri hesaplanarak belirlenmiştir. Güvenirlik analizleri,     ekte yer alan her bir faktör için ayrı ayrı yapılmıştır.

    in genel güvenirlik katsayıları faktörlere göre farkl  k göstermekle birlikte, bu değerler **.62 ile .71** arasında değişmektedir. Bu aralık, özellikle sosyal bilimler alanında yeni geliştirilen     ekler için kabul edilebilir düzeyde bir i  tutarlığı işaret etmektedir. Bu değerler, alt boyutların tutarlı     mler sa lad  n  göstermektedir.

Faktör Analizi

Elektirel Düşünme Tutum     i'nin yapısal modelini belirlemek amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) kullanılmıştır. Analiz sonucunda     in, teorik beklentilere uygun olarak beş alt boyutta toplandığı saptanmıştır. Bu beş faktörlü yapı, elektirel düşünme tutumunun farklı yönlerini temsil etmektedir:

Bilgi Toplamaya  steeklilik: 4 madde

Neden Aramaya Açıklık: 4 madde

     mda Bulunabilme: 3 madde

Kanıta Dayalı Karar Verme: 3 madde

     zenleme: 5 madde

Toplamda 19 maddeden oluşan bu yapı, elektirel düşünme tutumunun çok boyutlu doğasını başarılı bir şekilde yansıtmaktadır.

       (Instrument)

Test Türü: Geliştirme (Yeni Geliştirilmiş       )

Format:   z Bildirim       i (Self-Report Scale)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmen Adayları (Eğitim Fakültesi     rencileri)

Yaş Grubu: Genç Yetişkinler (Genellikle 18-25 ya   aralığı)

Popülasyon Detayları: Çalışma, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlı Sınıf     retmenli  i adayları üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Tipi Derecelendirme       i. Cevaplar, olumlu ve olumsuz maddeler için ters yönde puanlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Elektirel Düşünme, Tutum, Cronbach-Alpha, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO), Sınıf     retmenli  i,      zenleme, Psikometrik   zellikler.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Ba  l   Kuruluş E-posta Adresleri: seyilmaz@adu.edu.tr

Yazışma Adresi: Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın (Tez   al    mas   Bağlamında).

?zinler & Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2012 (Doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için yazar Serap Y?Imaz Özelçi ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Yazar?n ileti?im adresi yukar?da belirtilmi?tir.

Ölçe?in orijinal tezi Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?kt?r: tez.yok.gov.tr.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: elestirel-dusunme-tutum-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Y?Imaz Özelçi, S. (2012). *Ele?tirel dü?ünme tutumuna etki eden faktörler: S?n?f ö?retmeni adaylar? üzerine bir çal??ma* (Doktora tezi). Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ayd?n.

Ele?tirel D?ünme Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Ölçek 5 alt boyut ve 19 maddeden olu?maktadır. Derecelendirme 5'li Likert tipindedir: (Olumlu maddeler için) 1= tamamen kat?lm?yorum - 5= tamamen kat?l?yorum; (Olumsuz maddeler için) 5= tamamen kat?lm?yorum - 1= tamamen kat?l?yorum.

Bilgi toplamaya isteklilik (4m): Bir konu hakk?nda karar verirken, sahip oldu?um görü?ün tersi görü?ler hakk?nda da bilgi toplamaya çal???r?m.

Neden aramaya aç?kl?k (4m): Bir görü?ün do?rulu?u o görü?e kat?lan ki?i say?s?na ba?l?d?r.

Ç?kar?mda bulunabilme (3m): Geçmi?i bilmek gelece?i anlamay? kolayla?t?r?r.

Kan?ta dayal? karar verme (3m): Tam inand?klar?m?n do?rulu?unu sorgulamam.

Öz-düzenleme (5m): Ba?lad???m i?in tamamlanmas?n? bekleyebilecek kadar sab?rl? de?ilim.